

Oponentní posudek diplomové práce

Název práce Bytový dům a centrum pro seniory – Střekovské nábřeží v Ústí nad Labem

Autorka Bc. Zuzana Šikulová

Oponent Ing. arch. Jan Hanzlík

Ústí nad Labem je město s komplikovaným urbanistickým i sociálním vývojem. Díky různorodým vlivům, jako je sevřený terén, překotný průmyslový rozvoj, sociálně-demokratická komunální výstavba, zpřetrhání vazby k místu odsunem Němců, následná devastace centra a komplexní bytová výstavba na předměstích, zde vzniklo město, které je oproti jiným méně kompaktní, „děrované“ v rámci města i bloků, v jeho struktuře dochází k náhlým zvrátům a přímo v centru se nachází nemálo vnitřních periferií.

Jednu z těchto vnitřních periferií v srdci městské čtvrti Střekov zvolila autorka k řešení ve své diplomové práci. Rozhodně je potřeba ocenit odvahu, s jakou si náročné místo vybrala a nadšení, se kterým toto téma zpracovala. Střekovské centrum a dané místo je typickou ukázkou potrhání a nedokončenosti urbánního prostoru Ústí nad Labem – celistvý blok meziválečných činžovních domů družstva „*Heimat*“ zde sousedí s řešeným blokem, který naopak nikdy nebyl dokončen a nyní jeho uzavření komplikuje jak dům otočený proti logice ostatních tak později vložený deskový panelový dům. Situaci na jednoduchosti nepřidává ani sousedství frekventované železniční trati. Oproti tomu další prostory v sousedství – promenáda Střekovského nábřeží a náměstí u Čihonerního studia představují čitelné zachytivé body, které nabízí určitá vodítka pro řešení lokality. Domnívám se, že bych ve své analýze místa dospěl ke stejným závěrům jako autorka.

Autorka se dotýká i sociální problematiky tím, že jako součást návrhu zvolila centrum pro seniory, tedy přesněji kombinaci denního centra a sdíleného bydlení. Seniorské denní centrum se již ukázalo v několika městech Ústeckého kraje jako funkční koncept, avšak o větší je přínos podobných zařízení v sociálně problematickém kraji, o to menší je chuť samospráv tato zařízení provozovat. Lze ocenit, že autorka si zvolila sousto, které zvládne zpracovat – nesnaží se o vyřešení všech sociálních problémů Ústí nad Labem, ale spíše o doplnění jednoho střípku do této komplikované mozaiky.

Lze tedy konstatovat, že jde o zadání aktuální a smysluplné jak svým obsahem, tak lokalitou, která scelující zásah potřebuje.

Do nábřežní fronty umístila autorka pěti- až šestipodlažní bytový dům, obsahující standardní byty i sdílené bydlení pro seniory. Typologicky jde v podstatě o deskový dům se

zobytněnou sedlovou střechou, zvyšující se směrem k nároží u železnice o patro a vrcholící sedlovým štítem. Toto hmotové řešení je s ohledem na kontinuitu střežkovského nábřeží logické a snad i jediné správné. Do strany k železnici navrhuje autorka zřízení ulice a hmotové uspořádání, které je parafrází rozbitosti okolní struktury. Jeden dům s otočeným průčelím ponechává na místě a obnovuje, byť jeho vlastní architektonická hodnota je diskutabilní a jeho odstranění by asi nebylo závažnou chybou.

Proti němu vytváří krátké nároží a náznak ulice, směřující do vnitrobloku. Osobně jsem přesvědčen, že vhodnějším řešením by bylo vytvořit ucelenou frontu, nicméně zvolené řešení nepovažuji za chybné a respektuji ho jako autorčin názor, který měl být vyřčen. Vnitroblok je pak pojatý jako společný prostor s parkovou úpravou a parkováním. Zmíněná parková úprava však v práci pouze naznačena, což bohužel hodnotím jako nedostatek. Návrh výsadby takového prostoru by byl přirozeně svěřen zahradnímu či krajinnému architektu, avšak i „master plan“ projektu by měl vyřknout určitou koncepci zeleně a definovat atmosféru, kterou má místo mít.

Architektonická podoba domu připomíná spíše komunální než developerský standard, což lze v kontextu lokality (tzn. bloky „Heimatu“ i „sorelové“ bloky) hodnotit jako přednost. Autorka se zvládla ubránit architektonickému ztvárnění i způsobu prezentace, typickému pro komerční bytovou výstavbu a tímto skromnějším přístupem se dle mého názoru místo obohatí více. I s ohledem na tradici komunální výstavby v Ústí nad Labem navazuje tento přístup na ztracenou kontinuitu.

Co se týče dispozic bytové části a denního centra, hodnotím je jako zdařilé a zvládnuté. V dalších částech bych ale vytknul některé drobnosti:

U některých volně pronajímatelných parterů, označených v půdoryse přízemí číslem 1, není řešeno sociální zázemí nebo je nedostatečné. Jestliže se má nabízet k pronájmu téměř dvoust metrový prostor, ke kterému je přičleněn jeden záchod, není pak možné v něm zřídit např. kavárnu, která vyžaduje záchody přinejmenším tři. I k prodejnímu prostoru jinému než gastronomickému je pak nutné navrhnout alespoň denní šatnu a kuchyňku.

Oproti tomu na bezbariérové řešení kladla autorka zjevně důraz i s ohledem na zadání a považuji ho za nadstandardní a bezchybné.

Parkování je řešeno poměrně zdařile a zdá se, že je správně nadimenzováno. Jako drobnou nevýhodu lze spatřovat jeho situování do přízemí objektu v uličním průčelí nábřeží, kde tím pádem vytváří pasivní a nečleněnou fasádu. To je však přijatelná oběť normovým hodnotám.

Co se týče formálního zpracování, je práce prezentována přehledně a střídmě. Co však chybí, jsou kresebné nebo vizualizované perspektivy, které by byly zaměřeny na náznak

atmosféry a „place-making“ některých vytvořených veřejných či sdílených prostorů jako je uliční parter, společné prostory denního centra, vnitroblok, nově vzniklá ulice podél železnice. Těžiště prezentace je tak více vychýleno k prezentaci hmot a dispozic. Není potřeba vytvářet fotorealistické perspektivy, takové sdělení lze podat i úspornými prostředky.

Závěrem

Předloženou diplomovou prací považuji za zdařilou. Práce splňuje zadání, které si klade. Hmoty jsou navrženy logicky, s mimořádným ohledem na kontext čtvrti. Z pohledu celoměstského by navržené objekty byly přínosem. Autorka dokázala přirozeně nasát charakter ústecké architektury a reagovat na něj. Za přednost považuji architektonickou skromnost návrhu, odpovídající vybranému místu. Dispozice jsou zpracovány pečlivě a funkčně. Nedostatky spatřuji v rovině drobných dispozičních prohřešků a absenci vhodné prezentace navržených veřejných a sdílených prostorů. S ohledem na náročný rozsah práce a komplexnost zadání však převažují její klady.

Předloženou diplomovou prací doporučuji k obhajobě a navrhuji s ohledem na zmíněné méně závažné nedostatky hodnocení stupněm B.

Doplňující otázky pro obhajobu:

- Jak bude provedeno sociální zázemí k pronajímatelným prostorům? Myslela autorka na jejich případné dispoziční úpravy?
- Ve vnitrobloku se nachází poměrně velké množství vzrostlých stromů – jakým způsobem by s nimi mělo být naloženo? Vytipovala autorka hodnotné stromy k zachování nebo základní koncept výsadby?

V Teplicích dne 9. června 2017

